**Hukuk Bölümü 2011/138 E. , 2011/204 K.**

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27
- İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU (2577) Madde 15
- TEMEL CEZA KANUNLARINA UYUM AMACIYLA ÇEŞİTLİ KANUNLARDA VE DİĞER BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN (5728) Madde 520
- KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

**"İçtihat Metni"**

Davacı : S.İ. Turizm Nak. Tic. San. Ltd. Şti.

Vekili : Av T.K.

Davalı : İstanbul Ulaştırma Bölge Müdürlüğü

O L A Y : Ulaştırma Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü elemanı ile yetkili polis memurunca düzenlenen 13.06. 2007 gün ve A-757619 sayılı İdari Para Cezası Tutanağı ile, 54 YR 234 plakalı araç ile faaliyeti durdurulduğu halde otomobil ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapıldığından bahisle davacı Şirkete, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendi uyarınca 5.000,00 YTL idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, bu işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 5. İDARE MAHKEMESİ: 07.03.2008 gün ve E: 2007/1549, K: 2008/478 sayı ile; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanunla değişik 3., 16. ve 27. Maddesinin 8.fıkrasından bahisle; idari yaptırım kararlarına karşı, açıkça idari yargı merciinde dava açılabileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmaması durumunda adli yargının görevli olduğu, yargı yoluna ilişkin açıkça idari yargı merciinde dava açılabileceğine ilişkin hüküm bulunması durumunda veya aynı kişiyle ilgili olarak, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yargı merciinde dava açılabileceğinin anlatıldığı; öte yandan; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun idari para cezalarına karşı yetkili idare mahkemelerine itiraz edilebileceğine ilişkin 30. maddesinin, 5728 sayılı Yasanın 520. maddesiyle; "Bu Kanunda belirtilen idari para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idari para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır." şeklinde değiştirildiği anlaşılmakta olup, anılan değişiklikle, idari para cezalarına karşı idare mahkemesine dava açılacağına ilişkin hükmün kaldırıldığının anlaşıldığı; bu durumda; dava konusu uyuşmazlığa uygulanacak ilgili yasada idari merciine dava açılabileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmaması ve idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında idari yargının görev alanına giren kararların da verilmemesi nedeniyle, dava konusu idari para cezasının görüm ile çözümünün, adli yargı mercilerinin görev alanında bulunduğu gerekçesiyle davanın 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

SİLİVRİ 2. SULH CEZA MAHKEMESİ: 08.12.2010 gün ve D.İş No: 2009/413 K:2009/413 sayı ile; itiraz eden vekilinin Kocaeli Nb. Sulh Ceza Mahkemesi aracılığıyla mahkemelerine göndermiş olduğu 20/07/2009 tarihli dilekçesi ile İstanbul Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün 13/06/2007 gün ve A-757619 seri no.lu ceza tutanağına karşı İstanbul 5.İdare Mahkemesinde açılan 13.07.2007 tarihli davanın 2007/1549 E 2008/478 K sayılı Kararla adli yargı merciilerinin görevli olduğu gerekçesiyle reddine karar verildiğini belirterek mahkemelerine itiraz etmiş bulunduğu; yine dosyaları ile birleştirilen Silivri 1.Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2009/674 D.İş sayılı dosyasında aynı vekil tarafından aynı cezaya yönelik Kocaeli Sulh Ceza Mahkemesi'ne yapılan itirazın yetkisizlik kararı ile Silivri'ye geldiği ve Silivri 1.Sulh Ceza Mahkemesi tarafından da dosyaları ile birleştirildiğinin anlaşıldığı; itiraza konu işlemin konusunun, Çorlu-İstanbul arasında yolcu taşımacılığı yapan itiraz eden şirket yönünden işleme dayanak olarak Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 29.12.2006 gün ve 02/275-31996 sayı ve 2007/KUGM-16 YOLCU no.lu Genelgenin Ortak Hükümler Başlıklı 6.Maddesinde belirtilen hususlar doğrultusunda İst.B.B.Ulaşım Koo. Merkezi'nin 05.04.2007 gün ve 2007/4-3 sayılı Kararı üzerine, İstanbul İdare Mahkemesi'ne açılan davada 7.İdare Mahkemesi tarafından 2007/1120 E sayılı dosyada yürütmenin durdurulması kararı verildiği, itiraza konu cezai işlemin söz konusu kararın dayanak olarak gösterildiği belirtilerek itiraz edilmiş olduğu; İstanbul 7.İdare Mahkemesi'nin dosyaya getirtilen karar örneğine göre; söz konusu idari işlemin iptaline 18.03.2008 tarih, 2007/1220 E, 2008/442 K sayılı ilamla karar verilip dosyanın temyiz edildiğinin anlaşıldığı; 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27/son maddesinde " İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür." düzenlemesinin getirildiği, söz konusu itiraza konu işlemin dayanağı işlemin, İst. B.B.Başkalığının UKOME kararı ve genelgeye ilişkin olduğu ve bu kararla ilgili olarak İstanbul 7.İdare Mahkemesi'nde kesinleşmemiş dava olduğu anlaşılmakla, itiraz yönünden Kabahatler Kanunun 27/son. maddesi gereğince Mahkemelerinin görevli olmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 03.10.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre: Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum

göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneği de temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinde, idari para cezaları düzenlenmiş; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, bu madde, önce 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiş; daha sonra 25.6.2009 gün ve 5917 sayılı Kanun'un 47. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5917 sayılı Kanun hükümleri 10.7.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda bu haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Silivri 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 08.12.2010 gün ve D.İş No:2009/413, K:2009/413 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 03.10.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.